TÒA ÁN NHÂN DÂN **TỈNH TIỀN GIANG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - hạnh phúc**

Bản án số 03/2019/HC-PT
Ngày 10-04-2019.
V/v khiếu kiện "Quyết định hành chính về lĩnh vực tôn giáo"

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH TIỀN GIANG

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Phan Văn Huyện.

Các Thẩm phán:

Bà Nguyễn Thị Diệp Thúy.

Bà Nguyễn Thị Ánh Phương.

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Phương Dung – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Tiền Giang: Bà Trần Thị Ngọc Thức, Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Trong các ngày 04 và ngày 10 tháng 04 năm 2019 tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang xét xử phúc thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số: 02/2019/TLPT-HC ngày 19 tháng 02 năm 2019 về việc khiếu kiện "Quyết định hành chính về lĩnh vực tôn giáo".

Do bản án hành chính sơ thẩm số 03/2018/HC-ST ngày 21 tháng 11 năm 2018 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 73/2019/QĐPT-HC ngày 22 tháng 02 năm 2019 giữa các đương sự:

1. Người khởi kiện: Ông Phạm Văn T, sinh năm 1967 (có mặt).

Địa chỉ: tổ B, ấp L, xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

2. Người bị kiện: Ủy ban nhân dân xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Địa chỉ: ấp L, xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Người đại diện hợp pháp của người bị kiện: Ông Võ Thanh S – chức vụ: Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã B1 là đại diện theo pháp luật (xin vắng mặt).

3. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ủy ban nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Địa chỉ: Ấp C, thị trấn T, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Huỳnh Văn Bé H – chức vụ: Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang là đại diện theo pháp luật (xin vắng mặt).

4. Người kháng cáo: Người khởi kiện ông Phạm Văn T.

NỘI DUNG VỤ ÁN

* Theo án sơ thẩm, người khởi kiện ông Phạm Văn T trình bày:

Ngày 03/4/2018, ông lập hồ sơ đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung theo quy định gửi Ủy ban nhân dân xã B1, được Ủy ban nhân dân xã B1 chấp thuận tại Văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018.

Ngày 21/5/2018, Ủy ban nhân dân xã mời ông đến cho biết Tổ chức liên ngành tôn giáo huyện khẳng định Văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của xã là sai vì: "Qua xác minh có 8/10 người trong danh sách không thừa nhận có theo tôn giáo. Căn cứ quy định của pháp luật đạo tin lành thuộc phạm vi điều chỉnh của chỉ thị số 01 chứ không phải của Luật Tín ngưỡng tôn giáo. Qua tham khảo của huyện vì xã chưa nghiên cứu nên cấp phép là sai". Vì vậy xã mời ông đến để rút lại văn bản trên.

Ngày 15/6/2018, Ủy ban xã tiếp tục mời ông đến trao đổi văn bản số 121/UBND-VP về việc thu hồi văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã. Lý do thực hiện Văn bản số 1096/UBND-NV ngày 07/6/2018 của Ủy ban nhân dân huyện kết luận: "Ủy ban nhân dân xã chấp thuận đăng ký sinh hoạt tôn giáo của ông là chưa đúng theo quy định pháp luật". Ông thấy rằng kết luận của Ủy ban nhân dân huyện C rất chung chung không nêu được "chưa đúng luật" là luật nào. Kết luận rất mơ hồ, không viện dẫn loại văn bản pháp quy nào, chương, điều, khoản nào cụ thể, như vậy là không chuẩn xác, không có căn cứ, không thuyết phục, vi phạm quyền tự do tín ngưỡng. Ủy ban nhân dân xã chấp hành chỉ thị của cấp trên vô điều kiện, không biết rõ căn

cứ nào sai, sai như thế nào để trả lời cho ông. Nay ông yêu cầu hủy Văn bản số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 về việc thu hồi văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 "Chấp nhận việc đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung của nhóm Cơ Đốc Phục Lâm đổi mới xã B1 do ông Phạm Văn T là người đại diện", công nhận văn bản số 84/UBND-VP là đúng quy định pháp luật.

Tại phiên tòa sơ thẩm, ông T trình bày: Ngày 14/11/2018, Ủy ban nhân dân xã B1 có mời ông đến làm việc, nội dung thông báo cho ông biết Ủy ban nhân dân huyện đã có công văn cho phục hồi Công văn số 84 và Ủy ban nhân dân xã đã có công văn thu hồi Công văn số 121 đề nghị ông nhận lại Công văn số 84 nhưng ông không đồng ý. Nay ông vẫn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, yêu cầu hủy Văn bản số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 về việc thu hồi Văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 "Chấp nhận việc đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung của nhóm Cơ đốc Phục Lâm đổi mới xã B1 do ông Phạm Văn T là người đại diện" đồng thời ông đề nghị Hội đồng xét xử khởi tố Ủy ban nhân dân huyện C vì vi phạm quyền tự do tín ngưỡng của ông.

* Đại diện người bị kiện Ủy ban nhân dân xã B1 là ông Võ Thanh S trình bày:

Công văn số 84 được xã ban hành đúng thẩm quyền, trình tự quy định của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016 với lý do: Khoản 10, khoản 11 Điều 2 Luật Tín ngưỡng, tôn giáo nêu rõ: "Sinh hoạt tôn giáo là việc bày tỏ niềm tin tôn giáo, thực hành giáo lý, giáo phật, lễ nghi tôn giáo". Như vậy hoạt động tôn giáo có bao gồm sinh hoạt tôn giáo, nhưng sinh hoạt tôn giáo không phải là hoạt động tôn giáo. Ông Phạm Văn T chỉ đại diện một nhóm người có niềm tin tôn giáo (tín ngưỡng) để đăng ký sinh hoạt tôn giáo tại gia đình, không đăng ký hoạt động tôn giáo nên không cần ông phải là chức sắc tôn giáo. Việc hệ phái cơ đốc phục lâm đổi mới chưa có tư cách pháp nhân, nhưng những người theo tín ngưỡng này vẫn có quyền thể hiện niềm tin của mình tại nhà.

Hồ sơ đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung của ông T là đúng quy định của pháp luật hiện hành, cụ thể là Luật Tín ngưỡng, tôn giáo.

Việc ban hành công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 để thu hồi công văn số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã là chấp

hành theo chỉ đạo của Ủy ban nhân dân huyện tại Công văn số 1096/UBND-NV ngày 07/6/2018. Tuy nhiên, theo quy định tại Khoản 5 Điều 29 Luật tổ chức chính quyền địa phương thì Ủy ban nhân dân huyện phải ban hành văn bản bãi bỏ Công văn số 84 của Ủy ban nhân dân xã chứ không ra văn bản yêu cầu xã thu hồi công văn số 84. Đối với yêu cầu khởi kiện của ông T, Ủy ban nhân dân xã B1 không đồng ý do Ủy ban nhân dân xã B1 thu hồi Công văn số 121 là chấp hành theo Công văn số 1096/UBND-NV của Ủy ban nhân dân huyện C.

* Đại diện người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan Ủy ban nhân dân huyện C trình bày:

Căn cứ quy định của pháp luật đạo tin lành thuộc phạm vi điều chỉnh của Chỉ thị số 01 chứ không phải của Luật Tín ngưỡng, tôn giáo. Luật Tín ngưỡng, tôn giáo số 02/2016/QH14 có hiệu lực ngày 01/01/2018 và Chỉ thị số 01/2005/CT-TTg ngày 04/02/2005 của Thủ tướng Chính phủ không có mâu thuẫn với nhau, Chỉ thị số 01/2005/CT-TTg điều chỉnh riêng đối với đạo Tin lành nhằm tạo điều kiện cho các tổ chức hệ phái Tin lành hoạt động, sinh hoạt đúng quy định của pháp luật.

Văn bản số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 về việc chấp thuận đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung của hệ phái Tin lành Cơ đốc Phục Lâm đổi mới không phải là văn bản trái pháp luật, mà văn bản này cho phép sinh hoạt hoạt động tôn giáo khi hồ sơ đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung của ông Phạm Văn T chưa đáp ứng các điều kiện theo quy định. Do đó, cần phải thu hồi nên Ủy ban nhân dân huyện C không áp dụng Khoản 5 Điều 29 Luật Tổ chức chính quyền địa phương. Cơ sở để Ủy ban nhân dân huyện C ban hành Công văn số 1096/UBND-VP ngày 07/6/2018: Địa điểm để sinh hoạt tôn giáo chưa hợp pháp; bản cam kết về việc cho mượn địa điểm sinh hoạt đạo Tin lành không ghi ngày tháng và không có chứng thực của cơ quan có thẩm quyền; Lý lịch của người đại diện nhóm không có xác nhận của chính quyền địa phương; Tín đồ thực tế không đúng theo danh sách đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung.

Ngày 12/11/2018, Ủy ban nhân dân xã B1 có Công văn số 240/UBND-VP về việc thu hồi Công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1.

Tại Bản án hành chính phúc thẩm số 03/2018/HC-ST ngày 21/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện C đã quyết định như sau:

Bác đơn khởi kiện của ông Phạm Văn T đối với yêu cầu hủy Công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang về việc thu hồi Công văn số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí và thông báo quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

Ngày 05/12/2018, ông Phạm Văn T kháng cáo yêu cầu Tòa phúc thẩm hủy toàn bộ bản án sơ thẩm số 03/2018/HC-ST ngày 21/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang; yêu cầu khởi tố hình sự tại Ủy ban nhân dân huyện C vì có dấu hiệu không thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ trong thi hành công vụ và cố ý vi phạm quyền tự do tín ngưỡng tôn giáo.

Tại phiên tòa phúc thẩm, người kháng cáo vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo theo đơn kháng cáo, yêu cầu Hội đồng xét xử phúc thẩm hủy Công văn Công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã Bàn Long, huyện C, hủy bản án hành chính sơ thẩm số 03/2018/HC-ST ngày 21/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang

Người bị kiện có đơn xin vắng mặt và đề nghị giữ nguyên bản án hành chính sơ thẩm.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Tiền Giang phát biểu ý kiến như sau:

Về tố tụng, việc tuân theo pháp luật trong quá trình thụ lý, giải quyết vụ án của thẩm phán và Hội đồng xét xử phúc thẩm đã thực hiện đúng các quy định của Luật tố tụng hành chính. Tại phiên tòa, Hội đồng xét xử phúc thẩm tiến hành xét xử công khai, đúng trình tự thủ tục tố tụng, các đương sự chấp hành đúng quyền và nghĩa vụ theo quy định của Luật tố tụng hành chính.

Về nội dung, sau khi trình bày nội dung vụ án, đánh giá các chứng cứ, tài liệu, qua lời trình bày của các đương sự tham gia phiên tòa phúc thẩm, tại phiên tòa phúc thẩm không có chứng cứ gì mới; đối với yêu cầu khởi tố hình sự của ông T nhận thấy yêu cầu này không thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định của Luật tố tụng hành chính. Do đó đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của người khởi kiện của ông Phạm Văn T, giữ nguyên bản án sơ thẩm

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án đã được xem xét tại phiên tòa; căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên tòa, trên cơ sở xem xét đầy đủ ý kiến của các bên đương sự và quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Tiền Giang, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Đơn kháng cáo của người khởi kiện ông Phạm Văn T nộp trong thời hạn và đúng thủ tục theo quy định của pháp luật nên hợp lệ, được xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

[1.2] Về đối tượng khởi kiện, thời hiệu khởi kiện và thẩm quyền giải quyết đã được Tòa án cấp sơ thẩm xác định và thực hiện đúng theo quy định pháp luật.

[2] Về nội dung:

[2.1] Ông Phạm Văn T khởi kiện yêu cầu hủy Công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1, huyện C, tỉnh Tiền Giang vì ông T cho rằng việc Ủy ban nhân xã B1 ban hành Công văn số 121 thu hồi Công văn số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 không đúng quy định pháp luật, không nêu rõ căn cứ pháp lý để thu hồi.

[2.2] Bản án hành chính sơ thẩm 03/2018/HC-ST ngày 21/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện C, nhận định: Ngày 12/11/2018, Ủy ban nhân dân xã B1 đã có Công văn số 240/UBND-VP, về việc thu hồi Công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1; Công văn số 84/UBND-VP ngày 20/4/2018 tiếp tục có hiệu lực; Ông Phạm Văn T và các thành viên trong nhóm "Cơ Đốc Phục Lâm đổi mới xã Bàn Long" được quyền thực hiện các sinh hoạt tôn giáo tại địa điểm đăng ký theo quy định của Luật Tín ngưỡng tôn giáo ban hành ngày 18/11/2016, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2018.

Tòa sơ thẩm cho rằng, công văn số 121/UBND-VP ngày 15/6/2018 của Ủy ban nhân dân xã B1 đã bị thu hồi bởi Công văn số 240/UBND-VP ngày 12/11/2018, nên đối kiện khởi kiện không còn, Hội đồng xét xử không xem xét tính hợp pháp của văn bản hành chính bị khởi kiện.

Nhận định trên của cấp sơ thẩm trái với Công văn số 64/TANDTC-PC ngày 3 tháng 4 năm 2019 của Tòa án nhân dân Tối cao "V/v thông báo kết quả giải đáp trực tuyến một số vướng mắc về hình sự, dân sự và tố tụng hành chính".

Tại khoản 3, điều 3, mục III về Tố tụng hành chính đã giải đáp: "Trường hợp tại phiên tòa sơ thẩm, người bị kiện xuất trình quyết định hành chính mới sửa đổi, bổ sung, thay thế, hủy bỏ quyết định hành chính bị khởi kiện....Nếu người khởi kiện không rút đơn khởi kiện thì Tòa án phải tiếp tục xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính bị khởi kiện và quyết định hành chính mới."

Do cấp sơ thẩm chưa xem xét quyết định hành chính bị khởi kiện và quyết định hành chính mới. Để đảm bảo nguyên tắc hai cấp xét xử, Hội đồng xét xử phúc thẩm hủy án sơ thẩm giao về Tòa án nhân dân huyện C thụ lý giải quyết lại theo thủ tục chung.

Tòa án nhân dân huyện C xét xử sơ thẩm ngày 21/11/2018, đến ngày 3/4/2019 Tòa án nhân dân Tối cao ban hành Công văn 64/TANDTC-PC, về việc giải đáp một số vướng mắc về hình sự, dân sự và tố tụng hành chính nên Hội đồng xét xử xem đây là tình tiết mới trong việc áp dụng pháp luật của vụ án.

Do, án bị hủy nên Hội đồng xét xử không xem xét kháng cáo của đương sự và đề nghị của vị đại diện Viện kiểm sát.

[3] Về án phí: ông Phạm Văn T không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm, án phí hành chính sơ thẩm sẽ được xem xét khi giải quyết lại vụ án.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 3 Điều 241 Luật tố tụng hành chính năm 2015;

Tuyên xử:

1. Hủy bản án hành chính sơ thẩm số 03/2018/HC-ST ngày 21/11/2018 của Tòa án nhân dân huyện C, tỉnh Tiền Giang.

Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện C thụ lý giải quyết lại theo thủ tục chung.

2. Án phí: Ông Phạm Văn T không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm, trả lại cho ông T 300.000 đồng tiền tạm ứng án phí hành chính phúc thẩm theo biên lai thu số 0009020 ngày 05/12/2018 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện C.

Án phí hành chính sơ thẩm sẽ được xem xét khi giải quyết lại vụ án.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Án tuyên vào lúc 08 giờ 30 phút ngày 10 tháng 04 năm 2019, có mặt: ông T và đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Tiền Giang.

Nơi nhận:
- TAND cấp cao;
- VKSND tỉnh Tiền Giang;
- TANHD huyện C;
- CCTHADS huyện C;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án.

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Phan Văn Huyện